

Ode aan de oude: afscheid van bib Zuid (1992-2017)

“Stilte a.u.b.,” roept een plakkaat in de themazaal. Op dat moment is het feest nog niet begonnen. Een personeelslid van de bib wordt door de security tegengehouden. Ze komt nog gauw iets ophalen van het werk.

In de Achilles Musschezaal blijkt de paarse zetel vervangen door purperen spotlights. Harry Vaandrager schreeuwt “nee nee” en “woef woef”. Jeroen Olyslaegers meermaals “boeken toe”. Daarna blazen de drummer en toetsenist van BeraadGeslagen de trommelvliezen door. Het is nog geen elf uur en er is schijnbaar geen enkele veertigplusser meer aanwezig. Ik hoop dat niemand denkt dat ik de mama van een van die jongens ben. Over de leeftijd moet ik me heen tillen. Uiteindelijk ben ik hier gekomen, omdat het over nog eens 25 jaar niet meer zal lukken.

Ondertussen is het feest in alle zalen losgebarsten. Rond de verdeling over de locaties heeft de organisatie nagedacht. In de themazaal de populaire werken en de zelfhulpmuziek: ABBA, Soulsister, Britney Spears. De waargebeurde verhalen van de nacht. In de Achilles Musschezaal de meer verfijnde dj's. In de jeugdafdeling het dartele Elektropedia. In het leescafé muziek voor de meerwaardezoeker. Alles baadt in het rood. Bordjes getiteld ‘Catalogus’ trillen op de bassen.

Ik heb papier, pen en leesbril meegebracht om wat te schrijven tussen het dansen door, bij wijze van rust. Al snel zit ik door dat papier heen. Aan de jongen die de sleutels voor de lockers verdeelt, ga ik een vel vragen. Een anachronistisch verzoek. Hij geeft een A6-je mee dat langs één kant bedrukt is. Het is meteen volgeschreven. Ik keer naar hem terug en hij begrijpt het. Deze keer krijg ik een A2-affiche met glimmende blanco achterzijde.

De beste muziek draaien Frederik De Preester en Jan Ducheyne in het leescafé. *Is Vic there? Is Vic there?* Dit is de bibliotheek. Er komt veel volk toe. Aan de balie worden geen boeken verlengd, maar bonnen verkocht.

Iemand daagt me uit met een theatrale move. Gelukkig heb ik me, teneinde een boerinekesstamp uit de eighties te vermijden, voorbereid met enkele YouTube-tutorials rond *club dancing*. Schouders en knieën laten *bouncen*, handen gestrekt en polsen spaarzaam boven heuphoogte tillen. Een bibliothecaris verschijnt altijd geïnformeerd ten tonele. Niet met ons, manneke.

Weer afgedaald naar de jeugdafdeling maak ik me zorgen over een mogelijke klaplong. Het sfeerbeheer heeft weinig werk. De stemming is opperbest. Iemand trekt me opzij en vraagt of ik de leeftijd van zijn vriend kan raden. “22”, zeg ik. Dat blijkt er knal op. Geluk in 't spel. Ik heb niets gewonnen en stel de vraag niet terug. Dit is de bibliotheek.

Er wordt gestonken. Er wordt gedanst. Er wordt getwerkt. Ik ben vergeten dat je beter een topje of t-shirt dan een coltrui aantrekt als je uitgaat. Die party zal hier nog vele uren duren. Hydratatie. Nooit werden in deze bibliotheek zoveel drank en drugs verzet. Tenzij er ooit feestjes plaatsvonden waar niemand (nog) iets van weet. Op het terras van het leescafé staat iedereen te blowen. De themazaal ligt er inmiddels glad van 't bier bij. In gedachten ben ik bij bibliothecarissen Luc Bauwens en Krist Biebaw. Hebben zij enig idee wat hier gaande is?

Don't, don't you want me. In het leescafé wordt nog altijd goede muziek gedraaid. Men danst, ook waar geen dansvloer is. In de inkomhal. Op de trappen, intussen met

bekers bezaaid. Ik krijg Red Bull over de coltrui gegoten. Later komen daar nog cava en Almdüdlers bij.

In de rij naar het toilet vang ik gesprekken op. “Zo cool deze plek.” “Dat ik hier nog nooit geweest ben.” Een meisje staat aan de handwasfontein en gilt met een mond vol zeep: “Dit is geen drinkbaar water!” Ik kom uit het toilet. Twee wachtende vrouwen zeggen: “Jij bent een topwif.” Ik vraag me af: gaat dit over mijn professionele achtergrond? Het is omdat ik zo snel gepist heb.

De balie met bonnen is nog steeds druk bevraagd. Het is 2u45. Ik geeuw. Er komt nog veel volk binnen. Onder het spandoek ‘Afhalen reserveringen’ wordt uitbundig gedanst. In het leescafé zie ik dan toch wat leeftijdsgenoten, veertigers met half zo jonge vriendinnen, meegetroond op The Smiths, Sonic Youth en Stereo MC's.

Tegen 3u30 heeft Achilles Mussche alle pintjes opgedronken. “Er zijn nog shotjes”, zeggen ze achter de bar. Dus gaat iedereen aan de shotjes.

Buiten moet men nog altijd meer dan een uur aanschuiven om binnen te geraken. Iemand zegt tegen zijn smartphone: “Ik zie je in de kinderbib.” In WhatsApp tikt een hipster: “*Someone's dancing in the library.*”

Ik passeer nog eens voorbij de kerel van de lockers. Hij zwaait en gebaart of ik nog een A2-affiche wil om te beschrijven. Het is echt een lieve gast. Genoeg geschreven, dansen verdorie.

Staan er dan geen boeken meer, er valt beslist vanalles te lezen.

Er wordt geflirt, gekust en gewreven. Een koppeltje ligt in de voormalige kinderbib op de kussens van de speelkiosk. Te spelen.

Naar de Musschezaal wil ik niet meer terug. Iedereen is daar zat van de shotjes en staat er met sigaretten te zwaaien. Toch ga ik nog één keer kijken. Er zijn wat jongens en meisjes op het podium geklommen. Ze zijn nog niet volgroeid. The Glimmers en dj BAFANA weten te overtuigen om er lange tijd te blijven. Er is volk, veel volk, en weinig plaats. Een wippende paardenstaart belandt in mijn mond. De beats pieken naar 160 bpm en droppen dan weer. Hoe men dubstep danst. Met één knie in de lucht, zo blijkt. Iemand wrijft over mijn doorweekte coltrui.

Van Lippstick aka 2 Many Tits had ik meer verwacht dan Cock Robin en CeCe Peniston. *Remember the promise you made.* Ene Mario komt met uitgestoken hand op me af: “Ik ben Mario. Leve de bibliotheek!” Zo'n hand mag je nooit aannemen. Mario verdwijnt.

Met de sympathieke toilet-dame, tevens EHBO-post en de enige oudere vrouw in en rond het gebouw, heb ik ondertussen een band opgebouwd. Ze lacht me van ver toe. Dit is non-fictie.

In de jeugdafdeling is TLP aka Troubleman beginnen draaien. De ruimte per persoon is gereduceerd tot 50 cm², en iedereen blijft maar sigaretten opsteken. In de hoek Jongeren +12 ontstaat een *moshpit*. Iemand krijgt het gemunt op de twee kamerplanten naast het podium. Blaadjes vallen. Takken breken. Welke bibliotheekmedewerker zou deze planten al jaren verzorgen? De vrouw die bij het begin van de avond nog iets kwam ophalen van haar werk? Moeten deze planten nog verhuizen naar De Krook? Ik overweeg er iets van te zeggen, maar die geweldenaar heeft een hamer vast, een uit mousse, maar toch.

Ondertussen verandert de hele dansvloer in een *moshpit*.

TLP reutelt op zijn onnavolgbare wijze: *“I’ve never been to the library of Ghent, but hey, there’s a first time for everything. So, check it out, I’m here.”* Ik kijk naar buiten — de eerste tram richting Evergem vertrekt — en denk aan Daisnes Trein der traagheid.

Strips strips strips staat boven TLP’s hoofd gedrukt. *“I’m gonna shut this place down. Call your mother. Call the police. I’m gonna shut this library down. Please, call your mother!”* Toch is het niet TLP die de keet sluit, maar Porn Georges. Mee mijne vlieger.

En als dat lied stopt, volgt een lang a cappella *Hey Jude*. Dit zijn de Gentse feesten. Een meisje komt knuffelen en valt bijna om. Sfeerbeheer veegt de bekers samen. Het is gedaan.

Ik loop de esplanade van De

Krook op. Het gebouw schittert in de lichtblauwe lucht. De merels fluiten. Het besef van de verloren tijd komt met een mokerslag.

Eva Simon

Bij de archivaris op schoot:

Verslag van het bezoek aan de archieven van het Ministerie van Defensie, Sectie *Classified Archives*

Op 9 december 2016 was het FAAD te gast op het kwartier Koningin Elizabeth in Evere. Op deze site bevinden zich de archieven van de Sectie *Classified Archives*, een onderdeel van het Ministerie van Defensie. We werden er ontvangen door Kathleen Van Acker, sinds 2002 aan de slag als een van de drie archivariissen binnen de archiefdienst. Misschien ietwat tegen de verwachtingen van sommigen, ontving Kathleen ons niet in uniform. Zij is immers een van de burgers werkzaam bij Defensie.

Tijdens het eerste deel van het bezoek werden we in de leeszaal onthaald op een kop koffie en kregen we wat kadering mee rond de werking van de archiefdienst. De Sectie *Classified Archives* maakt deel uit van de militaire veiligheid en is de enige sectie die toegankelijk is voor het publiek. Dit gebeurt dan ook zeer regelmatig. De archiefdienst ontvangt in haar leeszaal 800 à 900 bezoekers per jaar en krijgt een duizendtal schriftelijke vragen i.v.m. de ongeveer acht kilometer archief die zich in Evere bevindt. Hierin zitten de jaarlijkse activiteitenverslagen van de legereenheden, de archieven van WO II, de archieven van humanitaire operaties, logboeken, kaarten, persoonlijke fondsen, personeelsdossiers van officieren geboren na 1900, enz.

De Sectie *Classified Archives* is slechts één onderdeel van

de archieven van Defensie. Defensie beschikt over verschillende tussenarchieven waar archieven worden bewaard tot hun vernietiging of tot hun overdracht naar het Algemeen Rijksarchief. Zo zijn er ondermeer ook nog de medische, administratieve en audiovisuele archieven. Het historisch archief tot en met de Eerste Wereldoorlog is ondergebracht in het Koninklijk Legermuseum en is volledig vrij te raadplegen. Een groot deel van de archiefstukken die zich in de Sectie *Classified Archives* bevinden is daarentegen geclassificeerd. Dit wil zeggen dat zij ooit als ‘geheim’ werden aangeduid. Deze classificatie kent verschillende niveaus, van ‘gewoon vertrouwelijk’ tot ‘NATO-geheim’.

De ontsluiting van de archieven wordt chronologisch aangepakt. Het declassificeren gebeurt door de Commissie tot Opening van Archieven binnen Defensie. Een archiefonds wordt geïnventariseerd en de archivariissen geven advies over de declassificatie. Deze inventaris wordt aan de commissie voorgelegd. Deze moet unaniem akkoord gaan met declassificatie. Wanneer deze beslissing is genomen, moet ze nog bevestigd worden door de CHOD en de minister van Defensie. Momenteel werken Kathleen en haar collega’s aan een volwaardige inventaris voor de archieven uit de periode van de Tweede Wereldoorlog. Alle archieven van na deze periode

zijn momenteel ontsloten tot op blokniveau.

Toch betekent geclassificeerd niet dat deze stukken ontoegankelijk zijn voor archiefgebruikers. Dit is een grote misvatting die onze gastvrouw absoluut uit de wereld wil helpen.

Wanneer een onderzoeker een aanvraag doet voor inzage in een geclassificeerd archief, verleent de archivaris hiervoor zijn advies. Na goedkeuring van de juridische dienst en de bevoegde generaal, worden de stukken waarop de aanvraag betrekking heeft openbaar gemaakt. Wanneer de geheime documenten ook verband houden met andere landen, moeten ook die overheden hun toestemming geven voor declassificatie. Indien het archief nog niet gedeclineerd kan worden, kan een onderzoeker ook een veiligheidsmachtiging aanvragen. Deze wordt voor een bepaalde periode toegekend na screening door de Staatsveiligheid en opnieuw enkel voor de stukken waarop de aanvraag betrekking heeft. Deze procedures vragen meestal toch wat tijd en het is dan ook belangrijk om hier als onderzoeker rekening mee te houden.

Voor declassificatie bestaan er dus heel duidelijke regels en procedures. Een groter probleem dan classificatie is voor de archivariissen in Evere de privacygevoeligheid van heel

wat documenten. Op dit vlak bestaan veel meer grijze zones en onduidelijkheden. Want ook na declassificatie blijft privacy van belang, in de eerste plaats voor alle levende personen. In de praktijk moet er ook rekening gehouden worden met nog levende familieleden. Om het bezoek af te sluiten gaf Kathleen ons een rondleiding door het deel van de archiefruimtes dat we onder haar begeleiding mochten bezoeken (de andere ruimtes waren voor ons verboden terrein) en liet ze ons enkele bijzondere documenten en voorwerpen zien. Zo mochten we spionagegadgets uit de Koude Oorlog bewonderen en enkele documenten uit belangrijke momenten in de militaire geschiedenis.

Onbekend is onbemand, wordt vaak gezegd en als dit bezoek ons een ding geleerd heeft, is het wel dat een bezoekje aan de Sectie *Classified Archives* in Evere meer dan de moeite waard is. De mensen van de archiefdienst staan klaar om bezoekers met open armen te ontvangen en te helpen met hun vragen. Om de toegankelijkheid voor gebruikers te verhogen, wordt een nieuw luik op de website van Defensie ontwikkeld om de informatie over alle verschillende archieven op één pagina te bundelen.

Harald Nilens